N°. 726.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DONDERDAG 27 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schoneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Staatsbegrooting voor 1856.

VIERDE HOOFDSTUK (*Depart. van Justitie.*)

Iste AFDEELING. *Kosten van het Departement.* Art. 1. Tractement van den Minister f 12,000; art. 2. Tractementen van den secretaris-generaal, de ambtenaren, enz. f 45,944; art. 3. Bureau- en locaalbehoeften en drukwerk f 9,500; art. 4. Reis- en verblijfkosten f 200, totaal f 67,644.

IIde AFDEELING. *Kosten van de regterlijke magt.* Art. 5. Tractementen van den president, den vice-president en de leden van den Hoogen Raad enz. f 107,700; art. 6. Tractementen van de presidenten vice-presidenten en leden der provinciale geregtshoven, enz. f 308,000; art. 7. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der arrondissements-regtbanken, enz. f 466,250; art. 8. Tractementen van de kantonregters en hunne griffiers f 151,050; art. 9. Tractementen van de deurwaarders bij de provinciale geregtshoven f 8,700; art. 10. Tractementen van de geregtsdienaren f 116,372; art. 11. Vaste toelagen voor kleine onkosten aan den Hoogen Raad en verdere regterlijke collegiën f 87,800, totaal f 1,245,872.

IIIde AFDEELING. *Kosten van het Hoog. Militair Geregtshof en de Militaire Auditien.* Art. 12. Tractementen van den president en de leden, den advocaat-fiscaal, griffier en substituut-griffier, de overige ambtenaren f 50,500; Art. 13. Tractementen en toelagen van de auditeurs-militair in de provinciale kommandementen f 18,600; art. 14. Bureau-kosten van het Hoog Militair Geregtshof en den advocaat-fiscaal, enz. f 3,450, totaal f 72,550.

IVde AFDEELING. *Geregtskosten.* Art. 15. Tractement van den scherpregter en zijne adsistenten f 2,000; art. 16. Algemeene geregtskosten in strafzaken, transportkosten enz. f 170,000, totaal f 172,000.

Vde AFDEELING. *Kosten van algemeene of rijkspolitie.* Art. 17. Bureau-kosten der procureurs-generaal bij de geregtshoven, als belast met de rijkspolitie in de provincien f 3,500; art. 18. Tractement en abonnement voor bureau-kosten van commissarissen en inspecteurs van algemeene of rijkspolitie f 5,000; art. 19. Gratificatien voor bijzondere pligtsbetrachting enz. f 2,700; art. 20. Reis- en verblijfkosten f 1,500: art. 21. Kosten vallende op de uitleiding en uitzetting van vreemdelingen f 1,000; art. 22. Vergoeding van hetgeen de detachementen cavalerie, als hulp-maréchaussée dienst doende, in de stationementen meer kosten dan in de garnizoensplaatsen, en van hetgeen voor hunne kazernering meer wordt uitgegeven dan daarvoor van wege de militaire administratie wordt terugbetaald f 16,000; art. 23. Geheime correspondentiegelden f 10,000, totaal f 39,700.

VIde AFDEELING. *Kosten der gevangenissen.* Algemeene dienst. Art. 24. Tractement van den inspecteur der gevangenissen f 3,000.

Huishoudelijke dienst. Art. 25. Tractementen, toelagen en belooningen der beambten en bedienden f 107,572; art. 26. Gratificatien voor bijzondere pligtsbetrachting f 900; art. 27. Abonnementen voor schrijfloonen en kleine kosten der besturen over de huizen van arrest en de huizen van burgerlijke en militaire verzekering enz. f 12,652; art. 28. Onderhoud der burgerlijke en militaire gevangenen, zoowel zieke als gezonde, met al den aankleve van dien f 500,762; art. 29. Dagloonen aan de gevangenen voor de huishoudelijke dienst na korting van 's Rijks aandeel f 5,200; art. 30. Verstrekking en vervoer van geneesmiddelen voor gevangenen alsmede genees- en heelkundige behandeling en leverantie van geneesmiddelen enz. f 9,950; art. 31. Transportkosten van veroordeelde gevangenen, bedelaars en landloopers, enz. f 10,700; art. 32. Reis- en verblijfkosten van ambtenaren voor de dienst der gevangenissen f 1,850; art. 33. Kosten van het afzonderlijk huis van verbetering en opvoedingsgesticht te Alkmaar voor jeugdige misdadigers f 3,500; totaal f 656,586.

VIIde AFDEELING. *Gebouwen.* Art. 34. Reparatien, vertimmeringen en bijdragen in de kosten van onderhoud, oprigting en inrigting van regtshuizen en gevangenissen, enz. f 120,000; art. 35. Aanbouw van nieuwe gevangenissen of van cellen voor eenzame opsluiting enz. f 63,000, totaal f 183,000.

VIIIste AFDEELING. *Pensioenen, wachtgelden, gratificatien, onderstanden, schadeloosstellingen en belooningen.* Art. 36. Pensioenen f 75,866; art. 37. Wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van algemeen bestuur f 8,480.60; art. 38. Gratificatien, onderstandgelden, schadeloosstellingen en belooningen f 5,000, totaal f 89,346.60.

IXde AFDEELING. *Onvoorziene behoeften.* Art. 39. Onvoorziene behoeften f 20,000, totaal f 20,000; totaal generaal van het Hoofdstuk f 2,546,598.60.

Memorie van Toelichting.

1ste AFDEELING. *Kosten van het Departement.* De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft het vorige jaar art. 2 dezer afdeeling, dat is de begrooting der tractementen van de ambtenaren, der maandgelden en schrijfloonen, met duizend guldens verminderd. De Minister van Justitie, van de eene zijde gebonden door de Koninklijke Besluiten, waarbij de tractementen der ambtenaren zijn bepaald, en van de andere zijde verpligt om met het verminderd cijfer de uitgaven te bestrijden, heeft zich gedrongen gezien eene wijziging te brengen in de organisatie, welke hij zich op grond van het aangevraagde cijfer had voorgesteld, en het is hem hierdoor gelukt te concilieren het grondwettig regt des Konings om de tractementen der ambtenaren te bepalen, en het grondwettig regt der Kamer om het cijfer van uitgaven te verminderen.

IIde AFDEELING. *Kosten van de regtelijke magt.* De kosten der Provinciale Hoven, bij vorige begrooting geraamd op f 314,000, zijn thans slechts op f 308,000 gebragt. Deze mindere raming is te danken aan de toepassing der wet van 29 Mei 1849 (*Staatsblad* No. 21), welke ten opzigte der Provinciale Geregtshoven, na de invoering der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsblad* No. 102), gemakkelijker dan vroeger in werking kan worden gebragt.

Ten opzigte van art. 7 zal men zich herinneren, dat deze post het vorige jaar was verhoogd. De Min. van Justitie voorzag, dat de wetten van 29 Junij 1854 (*Staatsblad* Nis. 102 en 103), het noodzakelijk zouden maken het personeel van eenige regtbanken en in het bijzonder van het Openbaar Ministerie bij dezelve eenigzins door aanvulling te versterken. De ondervinding heeft dit bevestigd en de Minister heeft daar, waar de dienst het vorderde, aanvullingen, door de diverse regterlijke autoriteiten noodzakelijk geoordeeld, voorgedragen.

De uitbreiding van de dienst der geregtsdienaren heeft in het vorige jaar tot verhooging van art. 10 aanleiding gegeven.

Art. 16, behoorende tot de IVde afdeeling, *Geregtskosten*, ofschoon op hetzelfde bedrag geraamd als vroeger, mag intusschen niet onopgemerkt worden voorbijgegaan.

In 1854 hebben de uitgaven voor een vrij aanzienlijk bedrag de raming overtroffen. Behalve eenige bijzonder kostbare criminele regtsgedingen, werkt de jagtwet hoogst nadeelig op dit artikel. Door de afschaffing der transactie moeten alle calanges, zelfs de onbeduidendste, worden vervolgd. Was er geen vooruitzigt dat hierin verandering zou komen, en ware er geene gunstiger werking op dit artikel te voorzien van andere wettelijke voorschriften, de Minister zoude de raming aanmerkelijk hebben moeten verhoogen; hij vleit zich echter dat door eene wijziging der jagtwet dit bezwaar zal worden weggenomen, immers aanmerkelijk verminderd.

Maar al ware dit het geval niet, zoo meent echter de Minister, dat het jaar 1856 niet zoo ongunstige uitkomst zal opleveren als 1854, omdat tegen de ongunstige werking der jagtwet op de justitie kosten overstaat de gunstige werking der wetten van 29 Junij 1854, waardoor vele zaken van de hoven naar de regtbanken, en van de regtbanken naar de kantonregters zijn overgebragt. De berigten, die hij ten aanzien van de werking der laatstgenoemde wetten, met opzigt tot de kosten, heeft ontvangen, hebben hem doen besluiten, niettegenstaande de ongunstige uitkomst van 1854, het oude cijfer van begrooting te behouden. De hier aangevoerde omstandigheden leeren weder hoezeer partiële verbeteringen boven geheele reorganisatiën zijn te verkiezen, en welke onvoorziene bezwaren de laatste na zich slepen.

De VIde en VIIde afdeelingen, *Gevangenissen en gebouwen*, hebben weder op meer dan één punt verhooging ondergaan. De verhoogingen, welke men hier aantreft, zijn van diversen aard; het is goed dit duidelijk aan te wijzen. Zij zijn van voorbijgaanden aard, of van blijvenden en steeds klimmenden aard. Van voorbijgaanden aard is de vermeerdering wegens verhooging van het getal der gevangenen en wegens de duurte der voedingsmiddelen en materialen.

Art. 35 is met f 40,000 verminderd, niet omdat de behoefte tot verderen aanbouw zoude zijn verminderd, maar alleen, omdat men bij de onvermijdelijke verhoogingen, welke de afdeeling *gevangenissen* heeft ondergaan, heeft geoordeeld met minderen spoed in den aanbouw te moeten te werk gaan, om later, bij mindere duurte en mindere behoefte voor het onvermijdelijke, dezen post te verhoogen, en dan met meer kracht den aanbouw door te zetten.

De vermindering van dit artikel geschiedt dus alleen omdat de Regering het in de hand heeft, mindere uitbreiding aan het onderwerp te geven, en dus om het eindcijfer voor 1856 eenigzins te verminderen.

De Regering hecht er aan om dit zonder omwegen te verklaren, daar zij zich geene verdienste wil toekennen, wegens eene verminderi g, welke alleen wordt verkregen door het uitstellen van werken, welke toch later tot stand zullen moeten worden gebragt. De aanbouw der gevangenissen zal dus niet met rassche schreden voortgaan; zij wordt echter geleidelijk tot stand gebragt. De verhoogingen van blijvenden en klimmenden aard zijn die, welke voortvloeijen uit de verbeteringen van de gevangenissen zelve.

ZEVENDE HOOFDSTUK. (*Departement voor de Zaken van de R.-Catholijke Eeredienst.*)

Iste AFDEELING. *Het Departement.* Art. 1. Tractement van den Minister f 8000; art. 2. Tractementen der ambtenaren en bedienden f 14,500; art. 3. Bureau- en locaalbehoeften, benevens drukwerk f 2,800; art. 4. Reis- en verblijfkosten *Memorie*; totaal f 25,300.

IIde AFDEELING. *Roomsch-Katholijk kerkgenootschap.* Art. 5. Kerkelijk bestuur f 20,628; art. 6. Seminarien f 9,400; art. 7. Onveranderlijke competentien f 21,745.51½; art. 8. Plaatselijk dienstdoende kerkleeraars f 431,957.67; art. 9. Subsidien ten behoeve van kerkelijke gebouwen en pastorijen f 16,200; totaal f 499,931.18½.

IIIde AFDEELING. *Kerkgenootschap der Oud-bisschoppelijke Klerezy.* Art. 10. Kerkelijk bestuur f 4,300; art. 11. Plaatselijk dienstdoende kerkleeraars f 6,600; art. 12. Subsidien ten behoeve van kerkelijke gebouwen en pastorijen *Memorie*; totaal f 10,900.

IVde AFDEELING. *Pensioenen, wachtgelden en tijdelijke onderstand.* Art. 13. Pensioenen f 48,563; art. 14. Wachtgelden f 662.50; art. 15. Tijdelijke onderstand f 2,600; totaal f 51,825.50.

Vde AFDEELING. Art. 16. Onvoorziene uitgaven f 3,000; totaal van het geheele hoofdstuk f 590,956.68½.

ACHTSTE HOOFDSTUK. (*Departement van Marine.*)

1ste AFDEELING. *Kosten der Administratie. A. Departement. Art.* 1. Tractement van den Minister f 12,000; art. 2. Bezoldigingen van den secretaris-generaal, ambtenaren bij het departement enz. a. ambtenaren bij het departement f 61,632.20; b. algemeene ambtenaren f 10,700, te zamen f 72,332.20; art. 3. Bureaukosten van ambtenaren tot de algemeene dienst behoorende f 500; art. 4. Bureau- en locaalbehoeften en kleine uitgaven, benevens drukwerk f 17,000.

B. *Directien der Marine te Amsterdam, Hellevoetsluis, Vlissingen en Willemsoord.* Art. 5, Bezoldigingen van de directeuren en kommandanten; directeuren, van de hoofdambtenaren, geëmploijeerden en bedienden: *f* 85,200; art. 6. Bureau- en localbehoeften, benevens kleine uitgaven *f* 6,000.

C. *Reis- en verblijfkosten.* Art. 7. Reis- en verblijfkosten voor de civiele ambtenaren enz. *f* 12,000; totaal *f* 205,032.20.

2de AFDEELING. *Kosten, niet behoorende tot de Marine-aangelegenheden.* Art. 8. Bezoldigingen van het personeel der hoofd- en verdere inspectien, van de ambtenaren, en geëmploijaerden bij het opzigt en bestuur over het loodswezen, de betonning en bebakening, enz. *f* 36,395; art. 9. Kosten der betonning en bebakening; zeemerken, kust- en oeververlichting, *f* 180,650; art. 10. Tractementen en belooningen der ambtenaren en bedienden, en verdere kosten voor de dienst der quarantaine *f* 4,838; art. 11. Bezoldigingen der havenmeesters en wachters bij de havendienst aan het Nieuwediep en te Hellevoetsluis *f* 3,464; totaal *f* 225,342.

IIIde AFDEELING. *Materieel der Zeemagt.* Art. 12. Aanschaffing van materialen tot aanbouw, aftimmering, tuiging, uitrusting en gewoon onderhoud van schepen, stoom- en andere werktuigen; aanbouw en aankoop van vaartuigen en machines bij particulieren; herstellingskosten van schepen buiten 's lands, alles met den aankleve van dien; wijders de betrekkelijke kosten van transport, inspectien en keuring: *a.* tot instandhouding van het bestaande materieel der zeemagt *f* 2,114.900; *b.* tot uitbreiding van het bestaande materieel der zeemagt, *f* 865,000: totaal *f* 2,979,900; art. 13. Gewoon onderhoud, herstelling en daarstelling van gebouwen en magazijnen, enz.; *a.* gewoon onderhoud, benevens niet jaarlijks terugkeerende herstellingen van bestaand materieel, *f* 63,800; *b.* buitengewone onderhoudswerken, tot uitbreiding van het bestaande materieel; *f* 41,500, totaal *f* 105,300; art. 14. Bezoldiging van mindere geëmploijeerden, alsmede toelagen en daggelden der werklieden op 's Rijks werven, enz.; *a.* tot instandhouding van het bestaande materieel der zeemagt *f* 754,561; *b.* tot uitbreiding van het bestaande materieel der zeemagt *f* 126,000, totaal *f* 880,561; art. 15. Schippers en matrozen op het jagt en de werkvaartuigen, enz. *f* 29,292, totaal 3,995,153.

IVde AFDEELING. *Personeel der zeemagt.* Art. 16. Tractementen van zeeofficieren en adelborsten *f* 379,650; art. 17. Tractementen van inspecteurs, officieren van administratie, adjunct-administrateurs en scheeps-klerken, *f* 80,550; art. 18. Tractementen van dek en onderofficieren tot het vaste corps behoorende *f* 15,000; art. 19. Het korps mariniers *f* 218,700; art. 20. Kosten der actieve zeemagt: werving *f* 25,000; zee-tractementen en tafelgelden der officieren: *f* 430,978.33½; scheeps-soldijen, met inbegrip der kleeding *f* 870,641.26½; schaffing der equipages *f* 518,280.40, te zamen *f* 1,844.900; art. 21. Geneeskundige dienst der zeemagt *f* 135,950; art. 22. Kosten van 's Rijks schepen en vaartuigen buiten 's lands, wegens quarantaine-kosten loodsdiensten, sleeploonen enz.; *f* 25,200; art. 23. Kosten van opleiding der adelborsten voor 's Rijks zeedienst; bijdrage der Marine aan de militaire academie te Breda, *f* 20,050; bezoldiging van het burgerlijk personeel, belast met het onderwijs van adelborsten, aan boord van 's Rijks wachtschepen *f* 5,250, te zamen *f* 25,300, totaal *f* 2,725,050.

Vde AFDEELING. *Verschillende uitgaven.* Art. 24. Kosten van medailles en onderscheidingsteekenen *f* 300; art. 25. Kosten van transport van officieren en mindere schepelingen, enz. *f* 3,000; art. 26. Huur van een locaal tot het houden van een kantoor voor de aanneming van scheepsvolk te Rotterdam *f* 120; art. 27. Kosten van het opvisschen en bergloon van ankers en andere voorwerpen *f* 1,000, te zamen *f* 4,420.

VIde AFDEELING. *Pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgelden, gratificatien en onderstanden.* Art. 28. Pensioenen, daaronder begrepen de pensioenen verleend tot en met den 1sten December 1848 aan de mindere geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks maritime werven *f* 350,000; art. 29. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, *f* 30,000; art. 30. Tijdelijk te verleenen pensioenen en onderstanden, *f* 4,400; art. 31. Wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur, *f* 24,384; art. 32. Gratificatien en onderstanden *f* 5,000, totaal *f* 413,784.

VIIde AFDEELING. *Onvoorziene uitgaven.* Art. 32. Onvoorziene uitgaven *f* 50,000.

TOTAAL der begrooting van het Departement van Marine *f* 7,618,781.20.

Memorie van Toelichting. Volgens het bijgevoegd wetsontwerp wordt voor de uitgaven van het Departement van Marine voor het jaar 1856 benoodigd geacht en aangevraagd eene som van *f* 7,618,781.20, waarvan een bedrag van *f* 1,032,000 moet strekken tot *uitbreiding van het bestaande materieel der zeemagt*, en alzoo *f* [illegible] *gewone behoeften.* Ten aanzien van de berekening van de verschillende onderdeelen dezer beide sommen en daartoe betrekkelijke toelichtingen meent men zich te mogen gedragen aan den bij het ontwerp overgelegden uitgewerkten en toelichtenden staat, waaraan men getracht heeft de volledigheid te geven, waarvoor hij wordt vatbaar geacht. Blijkens gezegden staat wordt voor de dienst van 1856 meerder aangevraagd eene som van *f* 72,818.20 dan voor 1855 bij de wet van den 5 Julij 1855 (*Staatsblad* no. 62) is toegestaan. Niettemin is voor het *materieel der zeemagt meerder* kunnen uitgetrokken worden, voor: aanschaffing van materialen *f* 110,743, en voor arbeidsloonen *f* 84,561. Dit resultaat is verkregen door mindere behoeften op andere onderwerpen van uitgaaf, en door posten, op de begrooting van 1855 voorkomende, die voor 1856 komen te vervallen.

Deze begrooting is gegrond op hetzelfde systema van aanbouw, als hetwelk voor de laatste begrooting is gevolgd, en is dus een stelselmatige voortgang van het herstel der vervallen zeemagt. Men heeft voor dat doel geen grooter bedrag kunnen aanvragen, dewijl twee groote hellingen reparatien moeten ondergaan, welke naar een gedeelte des jaars 1856 voor den aanbouw niet beschikbaar zullen stellen, en zich derhalve bepaald tot eene aanvrage van gelden, die in den loop des jaars daarvoor kunnen besteed worden.

Op het van vele zijden vernomen verlangen, heeft de Regering de begrooting in *gewoon* en *buitengewoon* gesplitst, wat de afdeeling MATERIEEL DER ZEEMAGT betreft. Zoo als te voorzien was, is het moeijelijk geweest te bepalen wat als gewoon moest worden beschouwd en wat als buitengewoon kon aangenomen worden. Ten einde de gewone uitgaven niet te hoog op te voeren, is een der thans op stapel staande schepen, waarvoor de uitgaven bij de laatste begrooting zijn toegestaan, als reeds tot de uitbreiding behoorende, aangenomen en op de buitengewone overgebragt. Men heeft daarvoor gekozen het op eigen werf aangebouwd wordende schip, dewijl de schepen bij particulieren in bepaalden tijd moeten afgebouwd worden, en die op eigene werkplaatsen voor versnelden of vertraagden aanbouw, naar gelang der middelen, vatbaar zijn. Ten opzigte der onderhoudswerken heeft men voor de splitsing geen anderen grond kunnen vinden dan de meerdere of mindere mogelijkheid van uitstel dier werken.

Men is voort blijven gaan met de specificatie van den aanbouw en der werken, ja heeft die zelfs nog uitgebreid, om steeds meer afzonderlijk bekend te stellen de kosten voor aanbouw en onderhoud der schepen en die der werven, hetgeen elk onderzoek gemakkelijker zal maken. Ook voor de overige posten der tegenwoordige begrooting, voor zoover die geacht kunnen worden tot eenig stelsel te behooren, zijn gevolgd de grondslagen der begrooting van 1855. De daartusschen, in cijfers, bestaande verschillen, alsmede zoodanige verschillen in posten, die geacht worden meer op zich zelve te staan, vinden derzelver toelichting in den meer gemelden staat. De toestand van het droogdok te *Willemsoord* is nog ver van geruststellend. Op aanwijzing der Commissie, die tot onderzoek van dat dok is bijeen geweest, worden thans aan hetzelve eenige werkzaamheden verrigt om de opwelling van water naar binnen tegen te houden. De Commissie acht de radicale hernieuwing van het dok, door het leggen van een omgekeerd verwulf, het eenige middel waardoor een goed dok zal verkregen worden. De Regering zal de uitkomst van de hiervoren bedoelde werkzaamheden afwachten; het daarvan latende afhangen om, zoo noodig, bij eene afzonderlijke wetsvoordragt voor de werken, die vereischt mogten worden, de noodige fondsen aan te vragen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

In eene telegraphische depêche uit Parijs dd. 25 September wordt gemeld:

De *Moniteur* behelst het rapport van den generaal Pelissier. In dit verslag, dat twee kolommen van bovengenoemd blad beslaat, worden de voornaamste bijzonderheden der verovering van Sebastopol vermeld. Een meer uitvoerig rapport wordt met de volgenden post verwacht.

Uit een rapport van den generaal Niel blijkt, dat de toren van Malakoff door 5 kolonnes genomen is.

Uit eene opgave van den *Moniteur* blijkt, dat de Russen uit 800 vuurmonden en de batterijen der geallieerden uit 700, ruim 1,600,000 schoten gedaan hebben; dat de wegen, die in den rotsachtigen bodem zijn aangelegd, meer dan 20 mijlen beslaan; dat 50,000 schanskorven, 60,000 takkenbossen en een millioen aarden zakken. voor de belegering gebruikt zijn; dat de genie gedurende de belegering aan dooden heeft verloren 31 officieren, waaronder Bizot, een kolonel, 6 majoors, 20 kapiteins, 3 luitenants, 33 gekwetsten zijn te Marseille aangekomen.

Men heeft te Sebastopol nog aanzienlijke magazijnen gevonden.

Een gedeelte van de kavallerie der geallieerden heeft bevel ontvangen, om zich naar Eupatoria in te schepen, daar de Russen hunne linien in het binnenland, in de rigting van Baktschi Serai uitbreiden.

De admiraal Pamphiloff is gesneuveld. Het berigt als zou de generaal Osten-Sacken zich om het leven gebragt hebben wordt tegengesproken.

Het Belgisch blad, dat het door ons en anderen medegedeelde ten aanzien eeniger pogingen door de Pruissische regering te Parijs en te Londen gedaan met het oog op de hervatting der vredes-onderhandelingen, in twijfel trok, kwam, gister zelf op die soort van dementi terug en meldt hetzelfde berigt, dat wij eenige dagen geleden mededeelden.

Zoo men eene depêche gelooven kan, welke de *Times* zegt van zijn correspondent uit de Krim onder dagteekening van 16 September over Marseille ontvangen te hebben, dan zou prins Gortschakoff er niet alleen niet aan denken om het schiereiland te verlaten, gelijk door sommigen gemeld werd, maar hij zou zelfs aan den noordelijken kant van Sebastopol nieuwe batterijen doen oprigten, hetgeen van zijn kant het voornemen aanduiden zou om dat gedeelte der stad met kracht te verdedigen.

Uit latere berigten ten aanzien der reis van den Keizer van Rusland, blijkt dat alhoewel een groot aantal bladen melden, dat hij op dit oogenblik in Warschau verwacht werd (of elders, hij moest daar reeds aangekomen zijn zoo hij zich daarheen begeven had na den 20sten Moskou verlaten te hebben) hij stellig den weg naar Bessarabie gekozen heeft en dat Nicolaieff en Odessa door hem nog eerder dan de oude hoofdstad van Polen [illegible] vereerd, waarheen hij zich na zijn uitstapje in de zuidelijke gedeelten van het keizerrijk zal begeven.

Wij betwijfelen echter zeer of de Keizer zich wel naar de Krim zal begeven.

Eene depêche uit Warschau dd. 22 Sept. aan de Parijsche *Patrie* gerigt, hecht veel gewigt aan eene nieuwe algemeene recrutering in Rusland, en kondigt de in beweging stelling aan van alle geregelde troepen, welke zich in Polen en Littauen bevinden, naar Odessa en Nicolaieff. Wij deelen die verschillende geruchten mede, zonder ons daarvoor echter aansprakelijk te stellen.

Uit Hamburg wordt in eene telegraphische depêche dd. 25 September gemeld. Volgens bijzondere brieven uit St. Petersburg, heeft de Keizer een ontwerp van wet, door den minister van finantien aangeboden, betreffende eene grondige hervorming van het tegenwoordig handelstelsel met China over Kiatcha goedgekeurd.

De verkiezingen in Pruissen zullen binnen twee dagen plaats hebben.

Alles schijnt aan te duiden, dat de regering in de meeste provincien de overwinning zal behalen, en dat de ministeriële meerderheid in de nieuwe kamer talrijker zal zijn dan in de vorige. De overwinning zal niettemin zeer betwist worden. De democratische partij is voornemens hare werkeloosheid te doen ophouden; maar zij zal hare bemoeijingen het daglicht niet kunnen doen inzien, noch in de voorbereidende vergaderingen noch in de polemiek der dagbladen. Deze partij bestaat evenwel, en men gelooft, dat de strijd, ofschoon in het geheim, niet minder hevig zal zijn.

Afgescheiden van de vraagstukken, welke op de verkiezingen betrekking hebben, houdt men zich [illegible] bezig met de laatste gebeurtenissen in de Krim en de wijzigingen, welke de feiten, welke voor Sebastopol plaats grepen moeten uitoefenen op de houding, welke Oostenrijk aannam sedert de afbreking der onderhandelingen. Men schrijft aan die mogendheid in dit opzigt bedoelingen toe, welke wij niet gelooven dat de zijne zijn. Het komt ons geenszins waarschijnlijk voor, dat het keizerlijk kabinet op dit oogenblik zijne terughouding zou opgeven om den Frankforter rijksdag met onnoodige quaestien bezig te houden, welke slechts nieuwe moeijelijkheden zouden kunnen doen ontstaan en welke in het gunstigste geval slechts zouden kunnen leiden tot eene vruchtelooze wisseling van documenten.

Uit Denemarken wordt gemeld:

In de voorloopige zitting van het hoog geregtshof benoemd, om de zaak der oud-ministers te behandelen is bepaald, dat de debatten den 10 October zullen worden geopend.

De heer Brock, advocaat-generaal bij het opperegeregtshof, is belast met het volhouden der aanklagten namens de Tweede Kamer. Men denkt, dat de ministers in persoon zullen verschijnen.

De *Canada* heeft te Liverpool de mail uit de Vereenigde Staten van 13 September aangebragt.

De *New-York Herald*, meldt, dat de heer Buchanan, minister der Vereenigde Staten te Londen, den 1 October niet naar zijn land zal terugkeeren, daar moeijelijkheden, ten aanzien der aangelegenheden van Midden-Amerika, zijn verblijf in Groot-Brittannie noodzakelijk zouden maken.

Rusland is voornemens eene leening met de Vereenigde Staten aan te gaan.

De Engelsche stoomboot *Brisk* heeft bij Petropawlowski een Russisch koopvaardijschip vernield, dat door zijne equipage is verlaten.

De kolonel Walker is te San Juan del Sur met een kleinen troep ontscheept. Bij zijne aankomst hebben de inlanders de vlugt genomen.

Den 19 werd te Mexico een bloedige slag geleverd, en wel tusschen de partij Castellano, onder aanvoering van Munoz en Alvarez, en een troep waarover Guardiola het bevel voerde. Deze is geslagen en nam de wijk naar het gebergte.

Aan den anderen kant, werd Munoz gedood.

De generaal de la Slade heeft Vera-Cruz in bezit genomen, weigerende het voorloopig gouvernement te erkennen.

Alvarez is in de hoofdstad nog niet aangekomen.

ENGELSCHE POST.

De *Times* beoordeelt op strenge wijze het gedrag van den generaal Simpson op den dag van 8 September, welke zegt het, niet de schoonste bladzijde in de geschiedenis van het Britsche leger in dien veldtogt zal zijn.

Het Engelsche blad vraagt, hoe het kan zijn dat slechts 15,000 man deel namen aan de bestorming van het Redan en hoe — toen deze kolonne te zwak was voor den storm — daarmede overeen te brengen is dat de loopgraven te zeer bezet waren om een tweeden te kunnen ondernemen. Daar de *Times* die tegenstrijdigheid niet weet te verklaren, zoo meent dit blad dat er eene leemte of eene vergissing in het verslag van generaal Simpson moet zijn.

— Er is bevel gegeven om Zaturdag ochtend naar de Krim te doen vertrekken het 1ste bataillon grenadiers der garde, zamengesteld uit 1,200 man, twee divisien der cold streams en even zoo veel Schotsche fusiliers, in het geheel 2,000 man.

— Een detachement van het Britsch-Duitsch legioen is te Canada aangekomen. Het bestaat uit 9 officieren en 187 man.

DUITSCHE POST.

Uit Londen is de tijding ontvangen, dat het huwelijk van den zoon van den prins van Pruissen met de oudste dochter van koningin Victoria is vastgesteld, en te Bingen aan den Rijn zal worden voltrokken, gelijktijdig met dat van 's Prinsen dochter met den prins regent van Baden.

— Brieven uit Moskou spreken van de ontvangst in die stad van Keizer Alexander II, die den 13 September ten 11 ure des avonds daar is aangekomen, vergezeld van de Keizerin, zijne kinderen en de hertogin van Leuchtenberg. De stad was schitterend geïllumineerd.

— De Fransche ambassadeur te Konstantinopel heeft zijn paleis te Pera ter beschikking van de militaire administratie gesteld om daarin de gewonde generaals op te nemen.

FRANSCHE POST.

Het *Journal de Maine et Loire* geeft op de volgende wijze verslag van de zitting der correctionele regtbank van Angiers van den 21 Sept., voor welke de zaak van het bekende complot gebragt is.

«Door de volhardenden ijver der magistraten belast met de instructien van de feiten, welke in den nacht van 26 op 27 Augustus in de nabijheid van Angiers zouden hebben plaats gehad, is de beschuldiging van een gedeelte der aangeklaagden reeds geregeld kunnen worden onderzocht; doch de vervolgingen, die thans bewerkstelligd worden, betreffen slechts een klein gedeelte der betrokkenen en wel die, welke men voor het minst schuldig houdt. De zware beschuldiging, welke op het meerendeel der verdachten rust, en deze zijn talrijk, behouden haar ernstig karakter ten volle.

Binnen kort zullen zij, die met de wapenen in de hand gevat zijn en een ijverig deel aan den opstand hebben genomen, voor het hof van assises van Maine en Loire teregt staan. Eene eerste afdeeling van 29 personen verscheen den 21 voor de regtbank van correctionele politie. Deze lieden zullen zich te verdedigen hebben wegens deel aan een genootschap even gevaarlijk in zijn doel, als schandelijk en schrikkelijk in zijn titel, het genootschap Marianne, waarvan de naam reeds meer dan eens voor onze regtbanken heeft weerklonken. De zaal, welke dient voor de zittingen van het hof van assises, was voor het onderzoek der zaak gekozen, om reden van het groot aantal aangeklaagden.

Na een overzigt der zaak door den procureur-generaal des Keizers ging de president over tot het verhoor der beschuldigden. Eenige bekenden deel te hebben uitgemaakt van de Marianne, anderen trachten dit in weerwil van de verklaringen hunner mede-beschuldigden, te ontkennen, terwijl weder anderen dit feit halstarrig bleven loochenen. Wat hunne gewapende tegenwoordigheid onder de rustverstoorders betreft, zoo beweren zij over het algemeen slechts eene waarschuwing gevolgd te hebben, welke men hun des nachts in hunne woningen, volgens sommigen zelfs onder bedreigingen, is komen geven.

Hunne wapenen hebben zij liever met zich willen medenemen dan ze uit te leveren. Men had hun gezegd, beweren eenigen, dat men om der wille van het brood moest oprukken. Doch deze bewering is volstrekt van geen gewigt. Men weet dat het geheel en al anti-socialistisch karakter der beweging, hare onafhankelijkheid van de quaestie der levensmiddelen of der dagloonen thans duidelijk aan het licht zijn gekomen. Daartoe behoeft men zich slechts te herinneren de aanspraak, welke een der hoofden van de opstand, zekere Attibert, gehouden heeft, op het oogenblik van het vertrek der insurgenten naar Angiers.

«Geheel Frankrijk is in opstand; de democratische en socialistische republiek geproclameerd. Het oogenblik om te dooden en te stelen is gekomen. Hij die weigert met ons te gaan zal gefusilleerd worden. Op dan naar het kasteel en naar de prefectuur.»

De debatten zullen, welligt drie dagen duren.

— Volgens de *Univers* zou de tijding dat de Paus eene nieuwe ridderorde der onbevlekte ontvangenis zou instellen geheel onjuist zijn en zou er ook volstrekt geen sprake wezen van de benoeming van den heer Thalbot tot opvolger van den kardinaal Wieseman.

— Volgens een gerucht, dat in de staatkundige kringen van Parijs ingang vindt, bestaat er mogelijkheid, dat de regering voornemens is om na de zitting van 1856 te doen overgaan tot de vernieuwing van het Wetgevend Ligchaam, dus voor den wettelijken termijn, waarop het mandaat der tegenwoordige afgevaardigden ophoudt, daar zij krachtens de grondwet voor een jaar gekozen zijn.

— Mlle. Rachel is op den avond van 3 September voor het eerst in den voornaamsten schouwburg te New-York ten tooneele verschenen. Zij vervulde de rol van Camille in de Horaces. De uitgebreide zaal was ervol. Jenny Lind had zelfs nimmer zulk een publiek, uit alle klassen der maatschappij bijeen gezien. De jeugd der groote wereld van New-York was er vooral in ruime mate vertegenwoordigd.

Het gevoel, dat de menigte bezielde, scheen eene zeer groote nieuwsgierigheid te zijn. Men verlangde veeleer de vrouw dan de tooneelkunstenares te zien.

De Amerikanen begaven zich naar den schouwburg, even als of daar eene groote *exhibition* ware. Maar tegen het eind van den avond, verving bewondering de plaats van gegeeuw.

De directie had eene vertaling van de Horaces doen drukken, naast de oorspronkelijke Fransche. De toeschouwers waren allen van die Ariadnes-kluwen voorzien; maar daar een groot gedeelte hunner het op het aanplakbiljet aangekondigde niet hadden opgemerkt, zoo trachtten zij te vergeefs de gewigtige periodes van Corneilles alexandrijnen in de flonflans en slechte dichtmaat van eene comedie-vaudeville in twee acten, welke de Horaces voorafging, te vinden. Vermoeid door vruchteloos pogen hadden verschillende toeschouwers de partij gekozen om te gaan indutten; anderen verlieten de plaats, ongevoelig voor de verdienste der kunstenaars, die Rachel op hare reis vergezelden.

Eindelijk ten half tien ure ging de gordijn op met de koude zamenspraak tusschen Sabine en Julie, waarmede het treurspel van den grooten Corneille een aanvang neemt. Ditmaal bevond ieder zich op zijn post en de lezers waren gereed om hun moeijelijk werk te hervatten. Wij zeggen hun *moeijelijk werk*, en niet zonder reden; want zij waren verpligt het spel der tooneelkunstenares en tevens den dubbelen tekst van het stuk met één oogopslag te volgen. Dit verhinderde hen evenwel niet om in hunne pogingen voort te gaan, zoo zelfs, dat het verstandigste gedeelte zich meer dan eens had te beklagen over het gerucht der bladzijden, die omgekeerd werden, en welke, zegt een Amerikaansch blad, weergalmden als een wind tusschen de bladen der boomen van een woud.

Toen de beroemde kunstenares ten tooneele trad werd zij door daverende toejuichingen begroet, maar toen dat eerste oogenblik voorbij was, werd de houding van het publiek weder zooals zij was: gedwongen en verlegen. Het kon niet anders: het treurspel der *Horaces* is langwijlig; gedurende de eerste acten staat Camille op den achtergrond; eerst langzamerhand krijgt de kunstenares heerschappij over hare toehoorders: de boeken werden ter zijde gesteld, men vermaakte zich niet meer met de ontwikkeling van het treurspel en den gedrukten tekst te volgen; maar men volgde de uitdrukking, de gebaren en het gelaat van Rachel.

De verwenschingen tegen Horace en tegen Rome uitgesproken bragten de zaal in opschudding; de kunstenares werd heerscheres over het publiek, dat, overwonnen en begeesterd, koortsachtige toejuichingen deed weergalmen.

Rachel verscheen op nieuw, maar uitgeput, stervende en haar broeder was verpligt van achter de schermen te voorschijn te treden, ten einde haar van het tooneel weg te voeren. Deze omstandigheid maakte veel sensatie, en gaf tot min liefderijke uitleggingen aanleiding.

Phèdre werd den tweeden dag met even goed geluk voorgesteld; evenwel was de ontvangst minder en schijnt slechts 15000 in plaats van 25000 dollars te hebben bedragen.

SPAANSCHE POST.

De *Gazette* deelde den 20 September het decreet mede, waarbij de adjudanten van den Koningin worden benoemd. De generaal Fitor is benoemd tot eersten adjudant, de anderen zijn de beide brigadiers Baucastegeri en Fulson, en de twee kolonels Amittler en Gutierrez de Teran. De regering was voornemens den kolonel Riego, neef van den beruchten generaal Riego, te benoemen, die op de plaats de la Calade werd opgehangen; deze kolonel, bekend door zijne overdrevene democratische denkbeelden, kon niet tot de betrekking van adjudant der Koningin benoemd worden; de regering zou daarom dan ook van haar plan afgezien hebben. Om dezelfde reden is ook de benoeming van den kolonel Amittler eene min gelukkige keuze. De kolonel Amittler stond in 1848 aan het hoofd van eene republikeinsche fractie, welke in Catalonie werkzaam was. Hij vereenigde zich op dat oogenblik met Cabrera, en hij zette dit avontuurlijk leven voort ten voordeele der Carlisten tot op het eind van den burgeroorlog. Thans geeft hij voor zeer liberale beginselen te belijden.

— De Koningin heeft, ten gevolge harer ongesteldheid, haren intogt in Madrid eenige dagen uitgesteld; de dag van heden is daartoe bepaald.

— Er worden toebereidselen gemaakt om te Madrid de inneming van Sebastopol door een groot bal te vieren, welke den 10 October in den Koninklijken schouwburg zal gegeven worden. De generaal Prim is voorzitter der commissie, belast met de organisatie van dit feest, waarvan de opbrengst naar het leger in het Oosten zal gezonden worden. De arbeidende klasse der Fransche kolonie wil niet ten achteren blijven bij eene inschrijving voor hetzelfde doel.

Binnenland.

's Gravenhage, 26 September.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Alphen, C. H. Jeekel, ontvanger der registratie aldaar.

Z. M. heeft aan Mr. P. G. J. Hoog van Ter Aar, op verzoek, eervol ontslag verleend als regter in de arrondissements-regtbank te Rotterdam.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten: van Enschedé, onder de classis van Deventer, op W. Scheffer, predikant te Zwaag, en zulks ter vervulling der bij voormelde gemeente nieuw ingestelde derde predikantsplaats; van Nisse, onder de classis van Goes, op A. J. Backer, predikant te Poederoijen en Loevestein; van Nieuwe Tonge, onder de classis van Brielle, op S. Hogerzeil Mz., predikant te Wemeldinge.

* Z. K. H. de Prins Albrecht van Pruissen, vergezeld van den Prins Hohenlohe van Elginslinger heeft gisteren aan het diner ten Hove deelgenomen, waarop ook meerdere aanzienlijken waren uitgenoodigd. De doorluchtige personen werden daartoe door 's Konings Adjudant Jhr. Casembroot met koninklijke rijtuigen van het Hotel de Bellevue afgehaald en na afloop van het diner aan gemeld Hotel teruggebragt. Daarna hebben zij een bezoek afgelegd bij den Minister van Staat en van Buitenlandsche Zaken, den heer van Hall. Vervolgens hebben zij de soirée, welke ter hunne eere bij den Graaf en de Gravin van Rechteren van Arnhem gegeven werd met hunne tegenwoordigheid vereerd. HD. zullen heden, vergezeld van Jonkhr. Casembroot, een uitstapje naar Leijden en de Leeghwater doen, en zullen, bij hunne terugkomst te dezer stede, in het hotel de Bellevue het middagmaal gebruiken.

* Heden morgen is de batterij rijdende artillerie door de residentie gemarcheerd, komende uit het kamp van Reijen en terugkeerende naar hunne garnizoensplaats te Leijden.

* Heden morgen ten 8½ ure, zijn de troepen der residentie benevens het 2de batt. van het 6de reg. inf. in Delft, na zich in de Maliebaan te hebben vereenigd naar de vlakte van Waalsdorp gemarcheerd, onder kommando van den kolonel Scheltus, om aldaar groote manoeuvres in het vuur uit te voeren. Vele ingezetenen zoo te paard als in rijtuigen begaven zich derwaarts, om bij de uitvoering dezer militaire bewegingen tegenwoordig te zijn.

* De manoeuvres, die heden morgen door de troepen onder bijzijn van den generaal-majoor Storm de Grave, inspecteur van het wapen der kavallerie, te Waalsdorp plaats hadden, werden allen met juistheid uitgevoerd, en ten genoege van gemelden generaal. Men heeft evenwel daarbij een ongeluk te betreuren.

Bij het doen van eene charge door de dragonders, wisten vele toeschouwers niet spoedig genoeg ter zijde te komen, zoodat een hunner onder den voet geraakte en een slag van het paard op het hoofd kreeg, zoodat men bevreesd voor zijn leven is; de hersenen moeten aangedaan zijn. Bij eene andere charge is het paard van een dragonder dood gevallen: de ruiter heeft gelukkig evenwel geen letsel hoegenaamd gekregen.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van den Minister van Marine eene som van zeven honderd een en zeventig gulden, acht en een halven cent, zijnde het bedrag der afgestane gelden door de equipagien van Zr. Ms. brik *de Arend*, en schooners *de Wesp* en *Adder*, zich in de West-Indiën bevindende, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood hier te lande.

Bij het Departement van Koloniën is, in eenen brief met onleesbaar postmerk, ontvangen eene som van vijf-en-twintig honderd gulden aan Nederlandsch bankpapier, «*voor en ten behoeve van 's lands kas in Oost-Indië*».

De heer J. F. Warninck, R. K. priester en pastoor te Borne, heeft zich bij acte van den 21 jl. in cassatie voorzien tegen het arrest van het provinciaal geregtshof in Overijssel, van 20 dezer, waarbij hij ter zake van het verrigten van openbare godsdienstplegtigheden op eene *niet* beslotene plaats, is verklaard te hebben gehandeld in strijd met de wet, en veroordeeld in de kosten der procedure.

Het openbaar ministerie heeft na die aanteekening door den veroordeelde, zich mede tegen dat arrest in cassatie voorzien.

Te Hull zijn gedurende het eerste halfjaar van 1855 regtstreeks uit Nederland aangekomen 56 Nederlandsche schepen, waarvan 4 uit Groningen, 37 van den Helder, 1 uit Harlingen, 9 uit Zwolle, 1 uit Dordrecht, 1 uit Maassluis, 1 uit Alkmaar, 1 uit Termunterzijl, 1 uit Kampen. Drie dezer schepen waren in ballast, de overige geladen.

Uit vreemde havens zijn aldaar aangekomen 16 Nederlandsche schepen (1 in ballast, de overige geladen), te weten: 2 van Memel, 5 van Koningsberg, 1 van Gothenburg, 1 van Aalborg, 1 van Sevilla, 1 van Fresne, 1 van Rendsburg, 1 van Grimsby, 1 van Livorno, 1 van Kertsch en 1 van Dantzig.

Van Hull naar Nederlandsche havens vertrokken 40 Nederlandsche schepen, alle geladen, waarvan 18 naar Amsterdam, 10 naar Kampen, 11 naar Zwolle en 1 naar den Helder.

Van Hull naar vreemde havens vertrokken 29 Nederlandsche schepen (4 in ballast), te weten: 2 naar Stockholm, 2 naar Hamburg, 1 naar Malaga, 4 naar Memel, 3 naar New-Castle, 2 naar Aalborg, 5 naar Sunderland, 3 naar Harburg, 1 naar Groningen, 1 naar Bravig, 1 naar Dundee, 5 naar Koningsberg.

Van Hull naar Nederlandsche havens vertrokken 76 vreemde schepen, waarvan 64 naar Rotterdam en 1 naar Amsterdam met lading, en 11 naar Scheveningen in ballast.

Te Hull zijn uit Nederlandsche havens 77 vreemde schepen aangekomen, alle met lading, waarvan 2 uit Amsterdam, 1 uit Dordrecht, 11 uit Scheveningen en de overige uit Rotterdam.

Te Grimsby zijn in het eerste halfjaar van 1855 drie Nederlandsche schepen uit Nederland (alle uit Amsterdam met lading) en een Nederlandsch schip uit eene vreemde haven aangekomen, terwijl vier Nederlandsche schepen (2 in ballast) van daar naar vreemde havens vertrokken.

Onder vreemde vlag kwamen 27 vreemde schepen (op 2 na alle met lading) uit Nederland (alle uit Rotterdam) te Grimsby aan, terwijl een gelijk getal schepen onder vreemde vlag, alle met lading, van daar naar Rotterdam vertrok.

Te Hartlepool zijn gedurende voormeld tijdvak regtstreeks

uit Nederland aangekomen 37 Nederlandsche schepen (2 met hout en de overige in ballast), waarvan 1 van Dordrecht, 5 van Vlissingen, 2 van Hellevoet, 1 van Delfzijl, 1 van Harlingen, 11 van Schiedam, 9 van Rotterdam, 2 van Middelburg, 2 van Delfshaven, 1 van Zaandam en 2 van Amsterdam.

Uit vreemde havens zijn aldaar aangekomen 9 Nederlandsche schepen (2 met hout, de overige in ballast); te weten: 2 uit Lynn en 1 respectievelijk uit Duinkerken, Briddington, Ostende, Perth, Harburg, Antwerpen en Hull.

Uit Hartlepool regtstreeks naar Nederlandsche havens vertrokken 9 Nederlandsche schepen (alle met steenkolen); waarvan 5 naar Vlissingen, 1 naar Amsterdam, 2 naar Middelburg en 1 naar Delfshaven.

Uit genoemde haven vertrokken 23 Nederlandsche schepen (alle met lading) naar vreemde havens, te weten: 1 naar Konstantinopel, 2 naar Oporto, 2 naar Shanghai, 1 naar Bordeaux, 1 naar Tonning, 1 naar Schulpersiel, 2 naar Lubeck, 3 naar Koningsberg, 1 naar Dantzig, 1 naar Harburg, 1 naar Wismar, 1 naar Stockholm, 1 naar Havannah, 1 naar Ceylon, 1 naar Singapore, 1 naar Steenwijk, 1 naar St. Thomas.

129 vreemde schepen, alle in ballast, zijn uit Nederland te Hartlepool aangekomen, en 1 vreemd schip is van daar met steenkolen naar Nederland (Vlissingen) vertrokken.

Blijkens eene mededeeling van Zr. Ms. consul te Montevideo zijn in die haven gedurende de zes eerste maanden van dit jaar aangekomen 7 Nederlandsche schepen, alle uit vreemde havens; te weten: 1 van Harburg, 1 van Antwerpen, 2 van Buenos Ayres, in ballast, en 3 uit Entrerios. Van deze schepen zijn vertrokken 5 naar Engelsche havens en 2 naar Buenos Ayres, alle met lading.

Tot dus ver was de handel tusschen Nederland en de republiek van de Banda Oriental en Uruguay van weinig beteekenis geweest; sedert 1854 begon hij echter meer toe te nemen. In 1853 waren te Monte Video 7 Nederlandsche schepen aangekomen, waarvan 2 regtstreeks uit Nederland. In 1854 had het getal aangekomen Nederlandsche schepen 15 bedragen, waarvan 5 regtsreeks uit Nederland, terwijl in dat jaar nog 2 vreemde schepen uit Nederland in die haven waren aangenomen.

Twee jaren geleden vonden de Nederlandsche voortbrengselen in die streken bijna geen afzet; doch thans werden geraffineerde suiker, jenever, kaas, somtijds met voordeel geplaatst en men verwachtte dat het gebruik daarvan met de klimmende welvaart des lands zou toenemen. Over het geheel was de handel in de republiek tengevolge van de aanhoudende burgeroorlogen zeer afgenomen, en de veestapel, vroeger den voornamen rijkdom des lands uitgemaakt hebbende, was door dezelfde oorzaak zeer verminderd. Het geheele aantal der gedurende de zes eerste maanden van dit jaar te Montevideo aangekomen schepen bedroeg 270, waarvan 239 met lading en 35 in ballast. Vertrokken waren 247 schepen, waarvan 100 met voortbrengselen van het land, 60 met een gedeelte hunner aangebragte lading en 87 in ballast. Gedurende hetzelfde tijdvak waren uitgevoerd: 291,226 horens; 31,316 centenaars gezouten vleesch; 3362 ton beenasch: 6305 ct. paardenhair; 138,650 gedroogde ossen- en koehuiden; 75,504 gezouten idem: 51,922 gedroogde paardenhuiden; 41,523 gezouten idem; 3553 dozijn schapenhuiden; 150 dozijn ottervellen; 2037 ton beenderen; 9647 ct. wol: 15,892 ct. talk; 1512 ct. paardenvet; 267 ct. afval van leder; 94 vaten robbentraan; 1639 muilezels.

In het binnenland der republiek waren voor eenigen tijd koper- en loodmijnen ontdekt, tot ontginning waarvan zich maatschappijen gevormd hadden. Tot dusverre ontbrak het aan middelen ter juiste beoordeeling van den rijkdom dier mijnen en men vreesde zeer dat de ontginning, bij de hoogte der dagloonen en het aanzienlijk bedrag der overige onkosten, geen voordeel zoude opleveren.

Uit Meppel schrijft men ons van den 9 Sept.:

Maakten wij onlangs in een vorig no. van dit blad melding van eene hier tot stand gekomen nuttige inrigting, die zoo wij meenen, de eenigste van dien aard in deze provincie is en uitsluitend ten behoeve der arme kinderen is bestemd, om namelijk in eene voor die kinderen gebouwde gymnastische school de ligchamelijke ontwikkeling meer te bevorderen, thans kunnen wij van eene inrigting van tegengestelden aard gewagen, die eveneens, dat echter wel te bejammeren is, zeer spaarzaam zoo in deze omstreken als elders wordt aangetroffen; het geldt nu de hier opgerigte Zondag-school, ten einde, daardoor op krachtige wijze werkzaam te zijn aan de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling van eene bijna geheel verwaarloosde volksklasse, die men in alle steden in meerdere of mindere mate aantreft en meestal zeer weinig van het blinde heidendom zooals men dat wel eens noemt, verschilt; dat is treurig voor een beschaafd land, gelijk het onze is; zulks moest niet zoo zijn. Deze bemoeijing uitgegaan van de hier bestaande talrijke vereeniging: *Niets goeds is te gering voor den zegen des Heeren*, makende eene onderafdeeling uit van het Bijbel- en Zendelinggenootschap, kan dus niet anders dan edel en loffelijk genoemd worden en wij wenschen dat allen, die daartoe wel hebben willen medewerken eerlang de heerlijkste vruchten op hunne onvermoeide pogingen mogen aanschouwen. Deze school is heden met een 70tal van de in de hooge mate verwaarloosde wezens waarop men inderdaad met groot medelijden moest nederzien, in tegenwoordigheid van bestuurders enz. op eene gebruikelijke wijze geopend, houdende onze oudste leeraar A. W. Kamp, daarbij eene treffende toespraak, die op veler gemoed der aanwezigen een zigtbaren diepen indruk maakte,
(*U. Ct.*)

Varia.

Een bezoek aan de school voor havelooze kinderen te Rotterdam.

Wanneer men te Rotterdam door den Oppert wandelt, dan wordt in het midden dier straat de aandacht getrokken door een groot bord, met het opschrift: „School voor havelooze Kinderen.” Het huis, waarboven dit bord geplaatst is, heeft een burgerlijk deftig aanzien en vertoont uit- en inwendig, dat het niet oorspronkelijk bestemd was om tot school te dienen, allerminst niet tot eene verzamel- en leerplaats voor kinderen, die met het woord „havelooze” omschreven worden. Wie een hart heeft, dat warm klopt voor het heil der menschheid, trede dat gebouw binnen, wanneer zijn weg hem derwaarts henen leidt. Niet onvoldaan zal hij het verlaten; integendeel, zoo hij met tijdelijke middelen gezegend is, zal hij het voornemen opvatten iets tot ondersteuning dier weldadige inrigting bij te dragen, en is hij een onderwijzer, dan zal hij een indruk medenemen, die niet dan voordeelig op hem en op zijn school werken moet.

Zietdaar de slotsom, waartoe mij de opmerkingen geleid hebben, onlangs gemaakt bij een bezoek in die school. Al te kort duurde dat bezoek. Lang genoeg echter om veel schoons op te merken, en om het voornemen op te vatten, het bij eene volgende gelegenheid zeker te herhalen. Lang genoeg, om den indruk, toen ontvangen, te bewaren, en daarvan met hartelijke ingenomenheid mededeeling te doen.

Met voorkomende vriendelijkheid werd mijn verzoek om de school te mogen bezigtigen, door den hoofdonderwijzer, den heer van der Laken, beantwoord. Deze leidde mij terstond zijne werkplaats binnen. Dáár waren in twee lokalen nagenoeg 180 leerlingen aanwezig van beiderlei kunne, van verschillenden leeftijd en behoorende tot verschillende godsdienstige gezindten. Zij waren gezeten op gewone schoolbanken en ontvingen een geregeld, klassikaal onderrigt, waarbij de noodzakelijkste hulpmiddelen niet ontbraken. De schoolvertrekken waren vrij ruim en betrekkelijk luchtig te noemen, wel te verstaan, als men in aanmerking neemt, dat zij niet oorspronkelijk tot school-, maar tot woonkamers bestemd waren. Het achterste ontving zijn licht van de zijde der Rotte, het voorste gedeeltelijk van de straat en gedeeltelijk van eene binnenplaats. Versche lucht kon niet anders aangebragt worden dan door het openzetten der ramen; eene omstandigheid, waardoor het, vooral in het achterste lokaal, met warm of regenachtig weder, vrij benaauwd kon zijn.

Meer evenwel dan de toestand der leerplaats, die toch bij ruime deelneming door eene andere kan vervangen worden, trok de eigenlijke school, de verzameling van leerlingen met de onderwijzers, mijne aandacht. Havelooze kinderen zag ik dan voor mij: kinderen, die als van alle have of bezitting verstoken, gewoon waren, den tijd op de straat door te brengen, en zich daar oefenden in behendigheid om een ander van het zijne te berooven; kinderen, die welligt vroeger door gewetenlooze ouders waren uitgezonden om — hoe dan ook — in eigene en der huisgenooten nooddruft te voorzien! — Ik wenschte mij daarvan te overtuigen, en het onderzoek, dat ik deed, bragt mij tot de zekerheid, dat het meerendeel der leerlingen tot die soort behoorde. Het waren niet zoo zeer kinderen van behoeftigen, gelijk in onze armen- en diaconie-scholen onderwezen worden; maar de zoogenoemde straatjongens en meisjes, ledigloopers, kleine dieven, die men men in eene koopstad, vooral bij de pakhuizen, bij de losplaatsen der schepen of wel bij openstaande deuren vinden kan; die groenten- en fruitmarkten bezoeken; die de vuilnisbakken omwroeten, afval zoeken en bij iederen volksoploop als uit den grond verrijzen. Het waren kinderen, die vroeger nooit hadden school gegaan, of van de armenscholen waren weggezonden of weggebleven. De hoofdonderwijzer was zoo vriendelijk mij eene lijst te toonen, die niet alleen de namen der leerlingen bevatte en de kerkelijke gezindte, waartoe zij door den doop behoorden, maar ook enkele bijzonderheden aangaande hun vroeger leven, vooral in betrekking tot het onderwijs. Blijkens die lijst waren er velen van de straat als opgeraapt, en hadden anderen, om genoemde redenen, hunne vorige school verlaten. Nooit vergeet ik den blik, dien een vrij groote jongen op mij wierp, toen ik mijnen voet in de school zette. Die blik vertoonde mij den straatjongen van de ergste soort, in al zijne boosaardigheid en geslepenheid, in de verharding van zijn hart en den brutalen overmoed, daaruit geboren. Maar toen ik na in de bedoelde lijst den naam vond van een 16jarig jongeling, die *dief*, *wellusteling*, ja *zelfmoordenaar* was, en ik met een vragend oog op dien naam wees, en de onderwijzer mij denzelfden knaap toonde, dien ik daar beschreef, toen was ik ontroerd, en stond een oogenblik als verslagen. Helaas! de ongelukkige mogt wel in alle opzigten beklagenswaardig genoemd worden! De man, die met zijne moeder huwde, wilde hem, als vroeger buiten echt geboren, niet in huis dulden. Eene grootmoeder droeg de lasten van zijn ellendig aanzijn, en redde hem eens van den dood, toen hij reeds zieltoogde. Hij had zich verworgd, na eerst eenig oneerlijk verkregen geld op de schandelijkste wijze verteerd te hebben.

Zoo erg als bij waren de andere leerlingen niet. Over het algemeen echter waren hunne hoofdgebreken: liegen, stelen en vloeken. Sommigen vertoonden meer de sporen van onverschilligheid hunner ouders omtrent hunne opvoeding en hadden meer een stomp dan schrander uitzigt. Van verscheidene kinderen was het oog meer eenvoudig dan listig, en enkelen bevonden zich blijkbaar alleen onder de haveloozen, omdat de toegang tot andere scholen hun tot nog toe gesloten was. De directie der school deed echter pogingen, hun die toegang, zoo mogelijk, te verschaffen.

Al deze kinderen ontvingen een voor hunne behoefte doelmatig onderwijs. Ik heb het bijgewoond en er mij van overtuigd, dat de grondslag daarvan is, gelijk het behoort: namelijk Christelijk. De Hoofdonderwijzer wordt in zijn moeijelijk werk bijgestaan door twee uitmuntende medehelpers, die met lust en liefde onder deze verwaarloosde schare arbeiden, en daarenboven door een' kweekeling. De schooltijd wordt begonnen met het lezen en toepasselijk bespreken van een gedeelte der H. Schrift; terwijl de Bijbel zelf ook als leesboek door de leerlingen der hoogste klasse gebruikt wordt. Het trok mijne aandacht, dat er zooveel eerbied en stilte heerschte onder het lezen der kinderen uit den Bijbel, en dat ook in de twee andere klassen, waar onderscheidene werkzaamheden verrigt werden, zulk eene gepaste orde en stilte werd waargenomen. Het moet moeite en kracht gekost hebben, in den korten tijd van het bestaan der school tot die hoogte te geraken. Den eersten dag toch stonden de jongens op hunne hoofden en scheurden met hunne klompen het behangsel van den wand! Gelukkig de man, die zich zooveel moeite getroostte en zooveel kracht ontving, en aanvankelijk zulk een aangenaam loon ontvangt: er rust een zegen op zijn werk!

Op de vraag, waarin het geheim ligt van zulk eene kracht ter verandering, is het antwoord: in het christelijk element. Zonder hierover in nadere beschouwingen te treden (ofschoon het om den wil der zaak niet ongepast zou zijn) geef ik liever een paar voorbeelden van hetgeen ik zag en hoorde.

In de hoogste klasse stond een jongen aan den muur. Hij stond daar geheel vrijwillig. De meester had allen de keus gegeven tusschen het goed nazien bij het lezen, of het uit de bank gaan. Hij had het laatste gekozen; maar ook bij *alleen*. Intusschen kwam er eene beschuldiging ten zijnen laste. Een andere jongen was door hem uitgescholden. Zeer naïf werd het ruwe scheldwoord den onderwijzer overgebragt: „En toen hebt gij hem weer gescholden?” vroeg deze. „Neen!” was het antwoord. „In het geheel niet?” — „Neen, neen, meester!” riepen verscheidene jongens te gelijk. „Goed zoo, goed zoo!” sprak de meester nu: „daar ben ik blij over; zoo moet gij altijd doen! Wie schold ook niet weder, als Hij gescholden werd?” „de Heer Jezus, meester!” — „en als Hij werd geslagen?” — „Dan sloeg Hij niet weder.” — Juist; zoo moet gij ook doen; nooit wederschelden en nooit terugslaan. Wat ben ik blij, dat gij het niet gedaan heb; en wat heeft *hij* er spijt van! Hij zou zoo graag gehad hebben, dat gij hem weêrom gescholden hadt. Nu heeft hij het maar alleen gedaan: niet waar? „Op dit zeggen zag de onderwijzer den schuldige aan. Dezen brak het hart: hij weende tranen.

In dezelfde klasse, waar dit voorviel, deed iemand de eigenaardige vraag, of de meester (hij bedoelde den ondermeester) het volgende hoofdstuk ook mogt laten lezen? Zij hadden toen Matth. VI voor zich. De hoofd-onderwijzer vroeg glimlachende, waarom hij die vraag deed: waarop de jongen antwoordde: omdat de meester beloofd had, hun de geheele bergrede te zullen laten lezen.” Het verzoek werd toegestaan omdat de kinderen het zoo graag hadden, en de — havelooze school leverde mij het schouwspel op van kinderen, die met lust in den Bijbel lazen.

(*Wordt vervolgd.*) (*De Wekker.*)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderdag 27 Sept. 7 ure.
LA PETITE FADETTE vaudeville en 2 actes; BONSOIR Mr. PANTALON, opéra comique en un acte UN CAPRICE, comedie en un acte.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 September 185 .

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	68 11/16			
Dito Certificat.	3	76 1/16 76	*Hope* 1798/1816	5	100⅝ ¾
Dito Dito	4	93¼ 5/16	Dito 1828/1829	5	100½
O. I. Leening.	4	93¼	Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	75½
Belgie.			Dito *Stieglitz*	5	74⅜ ½
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½		Dito 1854	5	80¾
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatiën	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1¼	19¼ ⅜ 5/16	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. o/m.	3	32 3/16 ¼ 3/16	Metalliek	5	63 ⅛
Bew. Sp. Com.			Dito bet. Amst.	5	74
Amort. Schuld.			Dito Nation.	5	67 5/16 ⅜ 5/16
Portugal.			Dito 1847	2½	32 1/16 ⅛
Londen nieuwe.	3	40 3/16 ¼ 3/16	Dito 1851/1852	2½	32 1/16 ⅛
Dito uitgest.	4				

Philad., Bank-act. $1\frac{11}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{11}{16}$; Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{4}$ pct. $17\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$; Ecuad. $3\frac{3}{4}$.

Bij algemeen weinig affaire, leverde de markt niets meldenswaardigs op, de neiging was ongunstig.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.